

Februari 2021

Analysenheten

Statistik om arbetslöshetskassornas väntetider

Denna promemoria beskriver hur vi definierar begreppet väntetid och hur statistiken om arbetslöshetskassornas väntetid är beräknad. Texten vänder sig till dig som använder vår statistikdatabas.

IAF redovisar statistik över arbetslöshetskassornas väntetider från april 2015. Statistiken över väntetider ska fungera som en enhetlig indikator för arbetslöshetskassornas handläggningstider. IAF har valt följande definition av väntetid:

Väntetid: Antalet veckor från den första veckan arbetslöshetskassan har tagit emot en ny tidrapport till den vecka som arbetslöshetskassan gör den första utbetalningen.

Från februari 2021 ersätter måttet väntetid det gamla måttet genomströmningstid¹ som avsåg tiden från arbetslöshet till den första utbetalningen.

Väntetiden gäller ärenden där ersättning har beviljats

IAF saknar fullständiga uppgifter om arbetslöshetskassornas interna handläggning, men har tillgång till uppgifter om inskickade tidrapporter och utbetald arbetslöshetsersättning från arbetslöshetskassorna. Därför beräknar IAF väntetiden endast för ärenden där den sökande har beviljats ersättning. Det betyder att ärenden där arbetslöshetskassorna har avslagit ansökan om ersättning inte ingår i statistiken.

Endast förstagångsprövningar inkluderas

IAF har även valt att beräkna väntetiden endast för de personer som är nya ersättningstagare. I normalfallet tar det längre tid att handlägga ett nytt ärende (s.k. förstagångsprövning) än ett ärende där personen fortsätter på en tidigare beviljad ersättningsperiod (s.k. nyprövning). Om nyprövningsärenden skulle ha inkluderats i statistiken skulle uppgifterna ha blivit mer beroende av den ärendesammansättning som arbetslöshetskassan handlagt. Med den använda definitionen blir uppgifterna istället mer jämförbara mellan arbetslöshetskassor.

¹ Genomströmningstid avsåg antalet veckor från den första veckan en person har redovisat arbetslöshet i sin tidrapport till den vecka personen har fått sin första utbetalning från arbetslöshetskassan.

Väntetiden redovisas i veckor

Väntetiden redovisas i antal veckor mellan ansökningsveckan och den vecka där ersättningen betalades ut. Arbetslöshetsförsäkringen är en veckoförsäkring, där en person söker ersättning genom att lämna in en tidrapport för en viss vecka. Ersättningen betalas vanligtvis ut en gång per vecka.

Personer som ingår i statistiken

En person ingår i arbetslöshetskassornas statistik för den månad då personen för första gången fick arbetslöshetsersättning utbetald, oavsett när ansökan gjordes. En person förekommer bara en gång i statistiken.

Vissa personer ingår inte i statistiken

I statistiken om väntetid ingår inte de personer som har blivit avstängda från ersättning på grund av att de har sagt upp sig själva eller skilts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande. Detta beror på att IAF i vissa fall kan sakna uppgifter om när avstängningsdagarna avräknas, vilket leder till att dessa ärenden skulle få en felaktigt beräknad väntetid.

Inte heller arbetssökande som fått ersättningsperiod beviljad med intyg E301/U1 från ett annat land ingår i statistiken. Detta beror på att dessa handläggningstider kan bli långa om arbetslöshetskassorna måste vänta på intyg från arbetslandet.

IAF:s tidigare mått genomströmningstid

IAF redovisade tidigare statistik över arbetslöshetskassornas genomströmningstider. Den tidigare definitionen var antalet veckor från den första veckan en person har redovisat arbetslöshet i sin tidrapport till den vecka personen får sin första utbetalning från arbetslöshetskassan. Måttet genomströmningstid togs bort från statistikdatabasen i februari 2021.

Ett mer rättvisande mått för handläggningstiden

Anledningen till att IAF har valt att ändra måttet är att uppgifter om tidrapporterna gjordes tillgängliga för IAF under hösten 2020. Det blir ett mer rättvisande mått att exkludera ansökningstiden, det vill säga tiden från arbetslöshet till det att den arbetslöse lämnar in sin första tidrapport. Väntetiderna är i genomsnitt två veckor kortare än genomströmningstiden.

Statistiken finns tillgänglig från 2015

Statistik för väntetider kan tas fram från 2015 eftersom IAF har tillgång till uppgifter om när tidsrapporterna lämnades in till arbetslöshetskassorna från 2015. Genomströmningstiden som beräknades enligt den tidigare definitionen tas bort ur statistikdatabasen.

Beräkning av arbetslöshetskassornas väntetid

Väntetiden mäts som medianvärdet

IAF redovisar medianvärdet samt den första och tredje kvartilen av väntetiderna för de personer som fått ersättning från respektive arbetslöshetskassa samt för samtliga ersättningstagare.

Median är det tal som storleksmässigt ligger i mitten av en ordnad talserie. Om det finns ett jämnt antal tal i talserien är medianen det genomsnittliga värdet av de två tal som ligger i mitten av den ordnade talserien. Den första kvartilen är det tal som delar av talserien så att 25 procent av observationerna har ett mindre värde och 75 procent har ett högre värde. Den tredje kvartilen är det tal som delar av talserien så att 75 procent av observationerna har ett mindre värde och 25 procent har ett högre värde.

Exempel 1

Väntetiderna för personer som fick sin första utbetalning av arbetslöshetsersättning under en månad var: 3, 4, 7, 8, 10 samt 52 veckor. Medianen för väntetiden var 7,5 veckor men medelvärdet var 14 veckor.

Medianvärden är mindre känsliga för enskilda extremvärden i jämförelse med medelvärden. Väntetiden mätt som medianvärde är robust mot enskilda avvikelser såsom att en person inte skickar in sina handlingar, en annan institution dröjer med att skicka in handlingar eller att ärendet avgörs i domstol.

Statistik redovisas för arbetslöshetskassor med fler än tio ärenden

IAF redovisar väntetiderna som medianvärde uppdelade per arbetslöshetskassa samt för samtliga arbetslöshetskassor. För att undvika att några enskilda ärenden påtagligt ska påverka en enskild arbetslöshetskassas väntetid redovisas statistik enbart för arbetslöshetskassor med minst tio ärenden. Även de ärenden som finns hos arbetslöshetskassor med mindre än

tio ärenden ingår dock i beräkningen av samtliga arbetslöshetskassors totala väntetid.

Exempel på hur väntetiden beräknas

Nedan följer några exempel på hur IAF beräknar väntetid, i vilken månad siffrorna redovisas och vilka ärenden som inte redovisas i statistiken.

Exempel 2

Jenny anmäler sig på Arbetsförmedlingen och söker ersättning som beviljas från och med vecka 1, 2020. Utbetalningen sker vecka 10, 2020.

Tidrapporten avseende vecka 1 skickas in i vecka 3. Väntetiden blir 10 – 3 det vill säga 7 veckor. Jenny räknas med i statistiken för mars 2020, eftersom vecka 10 är första utbetalningsveckan i mars 2020.

Exempel 3

Adam har arbetslöshetsersättning till och med vecka 1, 2020, och arbetar sedan heltid till och med vecka 10. Från vecka 11 söker Adam åter arbetslöshetsersättning, som beviljas och betalas ut fyra veckor senare.

Eftersom Adam inte är en ny ersättningstagare räknas han inte med i statistiken. (Adam har däremot redan ingått i statistiken när han påbörjade sin ersättningsperiod).

Exempel 4

Nora slutar från sin anställning på egen begäran utan att ha godtagbara skäl och anmäler sig som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen. När arbetslöshetskassan handlägger Noras ärende stängs hon av från ersättning i 45 dagar, och hon räknas därför inte med i statistiken. Om Nora hade haft godtagbara skäl till att avsluta sin anställning, och därigenom inte hade stängts av från ersättning, skulle hon däremot ha räknats med i statistiken.

Exempel 5

Olof anmäler sig på Arbetsförmedlingen och söker arbetslöshetsersättning från och med vecka 1, 2020. Olof har fått avgångsvederlag för perioden vecka 1 till och med vecka 3 och hans ansökan om ersättning avslås därmed för dessa tre veckor. Istället beviljas han ersättning från och med vecka 4. Tidrapporten för den första veckan skickas in under vecka 5. Utbetalningen sker under vecka 10. Olof räknas med i statistiken för mars eftersom han blev ny ersättningstagare och fick arbetslöshetsersättning utbetald denna månad. Väntetiden blir 10 – 5 det vill säga 5 veckor.